

Vynášení morény v Kouřimi

DO SKANZENU PŘED VELIKONOCEMI

Oddělí-li se křesťanská tradice od té lidové, jsou Velikonoce především oslavou jara. Zimu zaháněli lidé nejen při masopustu, ale definitivně se s ní loučili během vynášení smrtky. Jak se to dělalo, můžete vidět v muzeu lidových staveb v Kouřimi.

Skanzen v městečku nedaleko Kolína nachystal na sobotu vedle mnoha dalších akcí především živou ukázkou starého lidové zvyku v podání dětského folklórního souboru pod názvem Smrt vynesem, nové léto přinesem.

Vitání jara

Rozloučení se zimou v podobě vynášení smrti symbolizovala postava smrtky zvaná též moréna, občas i lidověji mařena. Bohatě nazdobená figurína často měla kolem krku náhrdelník z vyfoukaných vajíček, protože z těch prázdných nemůže vzejít život. S morénou nad hlavou se pak průvod vydal na pochod obcí. Když dorazil k řece či potoku, smrtku lidé odstrojili a hodili do vody, aby odpůla. Zpět do vsi přinášel průvod lýtečko čili ozdobené větvičky jivy či smrčku, symbolizující přání brzkého příchodu jara a sluníčka. Podle všeho má zvyk kořeny v pohanských dobách.

Vynášení smrtky ohlašuje příchod jara.

O skanzenu

Za zevrubnější prohlídku stojí i samotný kouřimský skanzen, věnovaný tradiční venkovské architektuře z Čech. Když se v 70. letech chystala stavba přehrady Želivka, mělo vodní dílo zatopit i některé vzácné lidové stavby v údolí. Právě v Kouřimi se však našlo místo, kam by se daly některé přemístit. Muzeum v přírodě začalo vznikat v roce 1972. Dnes patří skanzen mezi české kulturní památky.

K nejcennějším stavbám náleží roubená polygonální stodola z Durdic z Benešovska z roku 1648. Uvnitř uvidíte expozici hospodářských strojů – fukarů nebo mlátiček. Z přelomu 18. a 19. století pochází roubený špýchar z Hrádku (Kutnohorský), uvnitř výstavka náčiní pro zpracování mléka. Ale staveb je mnoho a jejich prohlídka dá nahlédnout do minulosti tak, jak ji velké dějiny nedokážou postihnout – pohledem obyčejných lidí. ■ (ad)

Akce

Smrt vynesem, nové léto přinesem, sobota 8. dubna

Kouřim – Muzeum lidových staveb
Tradiční lidový zvyk v podání dětského folklórního souboru můžete vidět v 11 a ve 14 h, nebude chybět doprovodný kulturní program s muzikou, loutkovým divadlem a nezbytným občerstvením.

Velikonoční vyvážení, neděle 9. dubna

Pořad o vaření vás seznámí s tradičními velikonočními pokrmy, i v neděli bude pokračovat také doprovodný

program a ukázky sváteční lidové tvorby.

Vlakem do skanzenu

Do Kouřimi se můžete v sobotu vydat také premiérovou jízdou motorovým vláčkem na trase Kolín – Pečky – Kouřim a zpět. Vedle programu ve skanzenu se chystá zábava i na kouřimském náměstí. V ceně jízdenky máte navíc zahrnutou návštěvu některé z výstav Regionálního muzea Kolín v roce 2006 dle vlastního výběru. Cena jízdného: dospělí 180 Kč, děti 100 Kč.

Více informací na tel.: 321 723 922,

606 616 332, 321 784 004, anebo na stránkách:

- <http://web.kolin.cz/muzeum>
- www.kourim-radnice.cz

Chození s Jidášem, 15. dubna

Koledování chlapců o Zeleném čtvrtku před velikonočními svátky, kdy dle pověsti odlétly zvony do Říma a místo zvonů se rozezněly po našich vesnicích i městečkách klapačky s řehtačkami. Děti tímto koledováním znázorňují zradu Jidáše na Ježíši Kristu, jsou převlečeny do historických kostýmů a pronášejí verše o zrádném Jidášovi.

Před pomlázkou, 16. dubna

Vyšlehávání žen i dívek, jež navštíví skanzen v tento den. Koledování chlapců s pomlázkou a známými i méně obvyklými říkadly.

Po oba dva dny trvá velikonoční jarmark se zbožím lidové tvorby, muzika, divadlo, ukázky řemesel a lidové tvorby.

Muzeum lidových staveb
areál Na hrázce, Kouřim
tel.: 321 783 249
• www.kolin.cz/muzeum/